

פסיקה חדשה - חישוב מס הרווח החל על מוסדות כספיים

מחלקת מסים - מרץ 2017

לאחרונה פורסמו שני פסק דין אשר עוסקים בחישוב מס הרווח החל על מוסדות כספיים.

(1) פסד דין - בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ (המערער) קיבל בשנת 2010 דיבידנדים בסכום כולל של כ- 107,700,000 ש"ח מחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ המסווגת כעוסק לפי חוק מע"מ. המערער, הנחשב כ"מוסד כספי", לפי חוק מע"מ, לא כלל את הדיבידנדים האמורים בחישוב מס הרווח המוטל על מוסד כספי.

פקיד השומה למפעלים גדולים (המשיב) קבע כי על המערער לכלול את הדיבידנדים בחישוב מס הרווח.

סעיף 1 לפקודה מגדיר "הכנסה חייבת": **"הכנסה חייבת" - הכנסה לאחר הניכויים, הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין**. ואילו סעיף 126(ב) לפקודה, קובע: **"בחישוב ההכנסה החייבת לפי סעיף קטן (א) לא תיכלל הכנסה מחלוקת רווחים או מדיבידנד שמקורם בהכנסות שהופקו או שנצמחו בישראל שנתקבלו במישרין או בעקיפין מחבר בני-אדם אחר החייב במס חברות, וכן לא תיכלל הכנסה שנקבע לגביה שיעור מס מיוחד"**.

המונח "ריווח" מוגדר בחוק מע"מ: **"הכנסה חייבת, כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, לפני קיזוז הפסדים משנות המס הקודמות לשנת המס שבה נתקבלה ההכנסה, ואחרי ניכוי המס על השכר על פי סעיף 4(ב), למעט הכנסה מדיבידנד שנתקבל ממוסד כספי ולמעט הכנסה שנוצרה עקב שינויי מבנה העומדים בתנאי חלק ה 2 לפקודת מס הכנסה אך לרבות הכנסה מריבית או מדיבידנד או ממכירה או פדיון של יחידה או מחלוקת רווחים לבעל יחידה שלגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין"**.

בית המשפט: מלשון סעיף 126 (ב) לפקודה, עולה כי דיבידנד בין חברתי לא ייכלל בחישוב ההכנסה החייבת של החברה המקבלת. בין אם נראה בסעיף האמור הוראת פטור ובין אם נראה בו הוראה המוציאה את הדיבידנד הבין חברתי מבסיס ההכנסה החייבת של החברה המקבלת נראה לכאורה כי דיבידנד בין חברתי אינו בגדר הכנסה חייבת. יחד עם זאת, נשאלת השאלה, האם הדיבידנד בא בגדר הכנסה מדיבידנד שלגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין, אותה יש להוסיף לריווח של המערער החייב במס ריווח? האפשרות השלישית שבהגדרת "ריווח", היא הוראת ריבוי המרחיבה את ההכנסות הבאות בגדר ריווח מעבר להגדרת "הכנסה חייבת" שבפקודה: "לרבות הכנסה... או מדיבידנד. לגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין". משידענו שעל פי הוראות סעיף 126(ב) לפקודה, מס חברות אינו מוטל על דיבידנד בין חברתי, נראה לכאורה כי הדיבידנד שקיבל המערער מחברת כאל בא בגדר הריבוי הנזכר באפשרות השלישית של הגדרת "ריווח", ובהתאם יש לראות בדיבידנד כריווח החייב במס ריווח.

נציין, כי טענה נוספת שעלתה על-ידי המערער הינה כי מקורם של כספי הדיבידנד הינו מחברות נכדות (חברות בנות של כאל) המסווגת כ"מוסד כספי" ועל כן אין לכלול את הדיבידנד כחלק מההכנסה החייבת לעניין מס הרווח. בעניין זה, קבע בית המשפט כי הוא אינו מוצא טעם בדרך בה בחר המערער לילך בהצגת טיעוניו בעניין זה. שאלת "צביעת הרווחים"

אינה רלבנטית מקום שאין חולק שכאל חילקה את הדיבידנד למערער וכפי שנקבע, אין לייחס את החלוקה לחברות הקשורות אליה. הערעור נדחה.

(2) פסק דין הראל חברה לביטוח בע"מ

המערערת היא "מבטח" ובשנות המס שבערעור סווגה כ"מוסד כספי" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק מע"מ. בשנת 2009 התחילה המערערת להשקיע בנכסי נדל"ן בחוץ לארץ באופן ישיר ובאמצעות חברות ושותפויות. השקעות אלה הניבו למערערת ריווח ודיבידנדים שחולקו לה מהחברות הקשורות. בחישוב מס הרווח בו היא חייבת מכוח בהוראות סעיף 4(ב) לחוק מע"מ, לא כללה המערערת את הריווח שהיה לה מנכסי הנדל"ן בחוץ לארץ ואף לא את הדיבידנדים שחולקו לה על ידי החברות הקשורות שהשקיעו בנכסי נדל"ן בחוץ לארץ בשנות המס 2009 ו-2010. המשיב לא קיבל את דיווחי המערערת וקבע כי בחישוב מס ריווח על המערערת לכלול את הריווח שהיה לה מנכסי נדל"ן בחוץ לארץ ומדיבידנדים שחולקו לה על ידי חברות קשורות שהשקיעו בנכסי נדל"ן.

בית המשפט: **ביחס להשקעות ישירות של המערערת מעסקי נדל"ן בחוץ לארץ** - בהיותה מבטחת ובהתאם להגדרת "מוסד כספי" שנקבעה בסעיף 1 לחוק מע"מ, סווגה המערערת כ"מוסד כספי". אלא שככל שמדובר בפעילות הנדל"ן במסגרתה הוכשת ומשכירה המערערת נכסי מקרקעין בארץ ובחוץ לארץ בעצמה ובמסגרת שותפויות, נראה לכאורה שהמערערת באה גם בגדר הרישא של הגדרת "עוסק" בסעיף 1 לחוק מע"מ, הקובעת: "עוסק" - מי שמוכר (לרבות משכיר - מ.א) נכס או נותן שירות במהלך עסקיו". לעניין זה, יש לקחת בחשבון שהמערערת מעסיקה אנשי מקצוע בתחום הנדל"ן ופועלת למקסם את רווחיה ובכך יש כדי לתמוך במסקנה שפעילות הנדל"ן מהווה "עסק" העומד על גליו שלו. יצוין, כי מוסכם על המשיב שהמערערת נרשמה כעוסק מורשה כאשר רכשה נכסי נדל"ן מסוימים בישראל. נראה כי נכון לסווג את פעילות הנדל"ן של המערערת בחוץ לארץ כ"עוסק", כפי שנעשה לגבי השקעות ופעילות המערערת בנכסי נדל"ן בישראל. הרציונאל שבסיס סיווג הפעילות בנדל"ן בישראל תקף גם לגבי פעילותה בתחום זה בחו"ל ואין לומר כי זו פעילות בכובעה כמוסד כספי גם אם נועדה היא למקסם את נכסיה ולהשיא תשואה על הונה לצורכי פעילותה כמבטח. בית המשפט מסכם וקובע כי ביחס להכנסותיה של המערערת מהשקעות ישירות בנדל"ן בחו"ל וביחס להכנסות משותפויות שהשקיעו בנכסי נדל"ן בחו"ל - אין מקום לשלם מס רווח. ואילו **ביחס להכנסות מדיבידנדים מחברות זרות המשקיעות בנדל"ן בחו"ל** קובע ביהמ"ש כי בהתחשב במבחנים שפורטו בפסיקה (פס"ד עמותת "בשערייך ירושלים") בסיווג חייב במס לפי חוק מע"מ, יש לייחס את הדיבידנדים שחולקו למערערת מהחברות הקשורות לפעילותה כ"מוסד כספי" ולא לפעילותה כ"עוסק". נראה כי נכון יותר לייחס את הכנסות המערערת מדיבידנדים המחולקים על ידי חברות קשורות המחזיקות נכסי נדל"ן בישראל ובחוץ לארץ, לפעילותה כ"מוסד כספי". סוף דבר הערעור התקבל ככל ומדובר בהכנסות שהיו למערערת מהשקעות ישירות ושותפויות בנכסי מקרקעין בחוץ לארץ.

לשאלות ביחס למידע זה ניתן לפנות במשרדנו ל:

אסף בהר, רו"ח, עו"ד, תחום מיסוי ישראל.

טל': 03-7106638

נייד: 052-6007832

Asaf.behar@il.gt.com

כמו כן, את שאלותיכם ניתן לשלוח בדואר אלקטרוני לכתובת Tax@gtfk.co.il או לפקס 03-7106680

בברכה,

פאהן קנה ושות'